

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 619: 579.62:579.63

**ПРОФІЛАКТИКА АНТИБІОТИКОРЕЗИСТЕНТНОСТІ,
ЗАПОРУКА ОТРИМАННЯ БЕЗПЕЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ**

Фотіна Т.І., доктор ветеринарних наук, професор

Фотіна Г.А., доктор ветеринарних наук, професор

Сумський національний аграрний університет, Україна.

Безпечність харчових продуктів є важливим питанням, нерозривно пов'язаним зі здоров'ям суспільства у всіх країнах світу. За даними Всесвітньої організації здоров'я (ФАО ВООЗ) захворювання, що асоціюються з харчовими продуктами, являють собою надзвичайно складну для вирішення проблему не тільки у країнах, що розвиваються, а й у розвинутих країнах, з огляду на суттєву шкоду для здоров'я людей та значні економічні збитки. Більше однієї третини населення розвинутих країн потерпають від харчових захворювань кожного року, і, звичайно, проблема є більш складною та глибшою для країн, що розвиваються. Питання безпечності та якості харчової продукції мають ключеві значення. Проблема харчових інфекцій, включаючи і харчові зоонози координується Всесвітньою організацією охорони здоров'я, Продовольчою і сільськогосподарською організацією (ФАО), Європейським органом з безпечності харчових продуктів (EFSA), Міжнародним епізоотичним бюро (МЕБ). Спалахи харчових зоонозів у людей можуть виникати внаслідок використання харчових продуктів, отриманих від хворих тварин, а також від вторинної контамінації продукції тваринного походження в процесі заготівлі, забою та переробки. Важливим є моніторинг збудників на всіх критичних точках отримання харчової продукції та розробка комплексу попередження токсикоінфекцій та токсикозів.

Одним із засобів підвищення економічної ефективності птахівництва є профілактика і лікування інфекційних захворювань сільсько-господарської птиці. Із цією метою на ветеринарному ринку України представлено більше сотні антибактеріальних препаратів, які виявляють різну антимікробну активність. При виборі засобу для лікування необхідно знати тип збудника і враховувати його видову чутливість. Найчастіше бактеріальна інфекція носить змішаний характер, тому залишається актуальним застосування препаратів, що мають широкий спектр антимікробної дії і поєднують різні діючі речовини. В даний час стійкість до антибіотиків стала актуальною проблемою для більшості країн світу. Інфекції, викликані резистентними штамми *Salmonella*, *E. coli* і *Campylobacter*, можуть викликати важкі інфекції зі смертельними наслідками як у тварин і птиці, так і людини. У багатьох країнах світу відзначено збільшення кількості резистентних штамів мікроорганізмів, ізольованих від тварин.

Актуальним є проведення моніторингу мікроорганізмів, які циркулюють в господарствах України, визначити їх чутливість до антимікробних препаратів і розробити систему ротаційних профілактичних заходів при бактеріозах. Дослідження проводили в умовах лабораторії Сумського національного аграрного університету та птахівничих господарствах України. Мікробіологічний моніторинг проводили у птахівничих господарствах України

за допомогою тест – системи фірми R-biopharm, а саме RIDA ® COUNT, RIDA CHECK. LumitesterPD-20; LuciPacPen, RIDACREEN Salmonella AFNOR (ENISO 16140), які дають змогу швидко і якісно провести експрес-діагностику і визначити не тільки наявність мікроорганізмів, а і їх кількість. Серотипування сальмонел та ешеріхій проводили методом латексної аглютинації (використовували кольоровий латекс, що аглютинує різні серогрупи) за допомогою тест-системи SPECTATE®. Чутливість ізольованих збудників до антимікробних препаратів вивчали методом серійних розведень. При проведенні мікробіологічного моніторингу було встановлено широкий спектр грампозитивних і грамнегативних бактерій. Доведено, що респіраторний синдром у птиці викликають *S. aureus*, *S. pneumoniae*, *C. perfringens*, *E. coli*, *K. pneumoniae*, *P. aeruginosa*, *P. mirabilis*, *P. vulgaris*, *S. enteritidis*, *M. gallisepticum*, *P. multocida*, *A. fumigatus*. При кишковому синдромі частіше ізолюють *S. aureus*, *S. faecalis*, *C. fetus*, *C. jejuni*, *C. perfringens*, *E. agglomerans*, *E. coli*, *P. aeruginosa*, *P. mirabilis*, *P. vulgaris*, *S. enteritidis*, *S. pullorum-gallinarum*, *Y. enterocolitica*. *E. coli* були представлені сероварами O2; O4, O8; O78, O157. Сальмонели отнесені до сероварів: *S. enteritidis*, *S. Typhimurium*, *S. pullorum*, *S. gallinarum*, *S. virchow*, *S. infantis*, *S. arizona*, *S. jawa*, *S. montevideo*, *S. copengagen*. Бактерицидну активність до ізольованих культур виявили: апраміцин, енрофлоксацин, колістин, поліміксин, триметоприм, тілазін, тіамулін, сульфадіазин. *P. aeruginosa* була високочутлива до апраміцину, тилозину і поліміксину. *S. aureus*, *S. pullorum*, *C. jejuni*, *E. coli* O2 виявили чутливість до хінолонів і цефалоспоринів. З огляду на результати чутливості були розроблені схеми ротації антимікробних препаратів, які надійно контролюють і профілактують бактеріальні хвороби.